Garapenerako Hezkuntzaren IV. Biltzarra

Hezkuntza aldatzen
mundua aldatzeko...

Hezkuntzako ekintza
askatzaile baten alde!

Vitoria Gasteiz

Europa Biltzar eta Erakusketa Jauregia

programa >> 2014ko urriaren 9, 10 eta 11a

IV Congreso Educación para el Desarrollo

Garapenerako Hezkuntzaren IV. Biltzarra

Antolatzailea

Universidad del País Vasco / Euskal Herriko Unibertsitatea

hegoa
INSTITUTO DE ESTUDIOS SOBRE DESARROLLO Y COOPERACIÓN INTERNACIONAL
NAZIOARTEKO LANKIDETZA ETA GARAPENARI BURUZKO IKASKETA INSTITUTUA

Laguntzaileak

EntrePobleS Herriarte EntrePoboS EntrePueblos

VSF JUSTICIA ALIMENTARIA GLOBAL

intercambio y solidaridad red

DESAZKUNDEA

EUSKADIKO GGKEen KOORDINAKUNDEA
COORDINADORA de ONGD EUSKADI

INICIATIVAS DE COOPERACIÓN Y DESARROLLO

Setem

CEA(R) Comisión de Ayuda al Refugiado en Euskadi

Mugarik Gabeko Ingeniaritza
Ingeniería Sin Fronteras

lafedeCAT

MUGARIK GABE
O.N.G.D. / G.G.K.E.
Declarada de utilidad pública

Babesleak

Ayuntamiento de Vitoria-Gasteiz
Vitoria-Gasteiz Udala

VITORIA GASTEIZ green capital

GARAPENERAKO LANKIDETZAREN EUSKAL AGENTZIA
AGENCIA VASCA DE COOPERACIÓN PARA EL DESARROLLO

EUSKO JAURLARITZA GOBIERNO VASCO

cooperación española

ARABA | ÁLAVA
GOZAMENA! | ¡DA GUSTO!

Arabako Foru Aldundia
Diputación Foral de Álava

Idazkaritza Teknikoa

Hegoa - Nazioarteko Lankidetza eta Garapenari Buruzko Ikasketa Institutua -UPV/EHU

Nieves Cano, 33 · 01006 Vitoria-Gasteiz
Tfnoa. +34 945 01 42 87 /88
Faxa: +34 945 01 42 87
trebakintza@hegoa.info
www.hegoa.ehu.es

Batzorde antolatzailea

Kordinazioa: Gema Celorio eta Alicia López de Munain (Hegoa, Vitoria-Gasteiz).

Estatuko Batzordea: José Antonio Antón (Entrepueblos Elkartea eta MRP Escola d´Estiu, Valencia); Alejandra Boni (Universidad Politécnica de Valencia - UPV); Neus Garriga (Entrepueblos Elkartea, Barcelona); Jordi Menéndez (Justicia Alimentaria Global - VSF, Madrid); Montse Santolino (Federació Catalana d'ONG per la Pau, els Drets Humans i el Desenvolupament, Barcelona); Carlos Cuervo eta Gloria Sosa (Colectivo de Aprendizaje Alternativo-CALA, Alburquerque); María del Mar Palacios (Intered, Madrid); Juanjo Celorio (Hegoa eta Gazteizko Irakasleen Unibertsitate Eskola (UPV/EHU)).

Tokiko Batzordea: Joseba Sainz de Murieta (Euskal Herriko Mugarik Gabeko Ingeniaritza); Janire Sainz de Buruaga (SETEM, Vitoria-Gasteiz); Aurora Hermosilla (Euskadiko GGKEen Kordinakudea-Araba); Itziar Caballero (CEAR-Euskadi); Lorena Fernández (Desazkundea, Vitoria-Gasteiz); Esther Canarias eta Fernando Altamira (Iniciativas de Cooperación y Desarrollo, Bilbo); Lidia Ruiz (Mugarik Gabe, Vitoria-Gasteiz); Federico Abreu (Ikertzailea eta komunikazioko, heziketako, lankidetzako eta giza kapitaleko proiektu kudeatzailea, Bilbo); Amaia del Rio (Hegoa, Bilbo).

2006an azkeneko biltzarra egin genuenetik 8 urte igaro dira eta alor ugari -ekonomikoa, zaintza alorra, ekologikoa, elikagaiena...- ukitu dituen krisia areagotu egin da aldi honetan. Krisi hori eragin duten ereduak -kapitalista eta neoliberala- eta horri lotuta dagoen kontsumo-gizartea zalantzan jarri ditu horrek guztiak.

Aldi berean, orokortutako desadostasunaren eta suminaren ondorioz, herritar mugimenduak sortu dira; eskubideak galtzen, desberdintasunak eta bazterkeria hazten eta alor publikoa ahultzen ari den honetan beste eredu batzuk eskatzen dituzte mugimendu hauek, eredu erabat demokratikoak eta gizarte justizia eta berdintasuna oinarri dituztenak.

Gai hauek guztiak eztabaidatu nahi ditugu Biltzar honetan: gizarteko eragina, eraldatzeko gaitasun handiagoz aritu nahi badugu nahitaez bultza beharreko hezkuntza-estrategiak eta horiek bultza beharko genituzkeen eragileok (gizarte mugimenduek, irakasleek, hezitzaileek, antolatzaileek, elkarteek...) izango genukeen zeregina eztabaidatu nahi ditugu.

Helburuak

Ekintza pedagogikoa jendartea eraldatzeko praktika bihurtzeko **gakoak** taldeka zehaztu behar ditugu.

Jendarteko ekintzako eta borrokako praktikek sortzen dituzten hezkuntza-prozesuen **ardatz komunak** zehaztu behar ditugu.

Hezkuntza eraldatzailea eta kritikoa sustengatzen duen **esparru teorikoaren oinarriak eraiki** behar ditugu, premisa hau izanda: mundu bidezkoago bat eraiki nahi dugu, merezi duen bizitza bizi ahal izateko, ondo ulertuta izakiak besteen ≠eta hartzen gaituen naturaren mende gaudela, eta, beraz, zaintzek gure ekintzen ardatza izan beharko luketela, eta nagusi den merkataritzako kulturari eta patriarkatuari aurre egin beharko geniekeela.

Elkargune bat egituratu behar dugu, testuinguru latzaren aurrean, era askotako eragileek (jendarteko mugimenduek, garapenerako gobernuz kanpoko erakundeek, hezkuntzako instituzioek, hedabideek, hegokoak zein iparrekoek...) elkar ezagutu, onartu eta ahaldundu ahal izateko, nagusi denaren aurkako praktikak berriz hausnartzeko, hezkuntzako estrategiak irudikatzeko eta itunak ehuntzeko.

Osteguna, urriaren 9a

Arratzaldez

15:00 - 16:00 Akreditrazioa eta material-karpeten banaketa (Atari nagusia)

16:00 - 16:45 Sarrera eta mahai instituzionala (Fco. de Vitoria aretoa)

Garapenerako Lankidetzaren Espainako Agentzia
Pilar Debén Gómez
(Garapenerako Hezkuntza Zerbitzuko Burua)

Garapenerako Lankidetzaren Euskal Agentzia
Paul Ortega (Director)

Arabako Foru Aldundia.
Jagoba Gómez
(Gizarte Sustapeneko Zuzendaria)

Vitoria-Gasteizko Udala.
Patxi Sandín
(Gizarte Gaien eta Adinekoen Sailako Zuzendaria)

Hegoa. Luis Guridi (Hegoa Institutuko zuzendaria)

16:45 - 17:30 Aurkezpena eta lan-metodologia (Fco. de Vitoria aretoa)

Aurkezlariak: **Juanjo Celorio eta Alicia López de Munain**
Hegoa

17:30 - 18:00 Atsedena

18:00 - 20:30 Hasierako hitzaldia (Fco. de Vitoria aretoa)

Descolonización, liberación y educación para el cambio civilizatorio. Claves sociales, políticas, económicas y culturales desde Latinoamérica.

Hizlaria: **Isabel Rauber**
Pentsalari latino-amerikarra, filosofiako doktorea

Aurkezlaria: **Manuela Carmena**
Magistratu erretiroduna

Goizez

09:30 - 11:30 Gai-lerroei buruzko (GL) aldibereko Lan-taldeak (LT)

	1.GL.Subjektu politikoaren eraikuntza		
	Dinamizazioa	**Idazkaritza**	**Gela**
LT1	**Itziar Gandarias** Psikologia eta Hezkuntza Fakultateko Irakasle laguntzailea -Deustuko Unibertsitatea	**Amaia de Río** Hegoa	8
LT2	**Jaume Martínez Bonafé** Valentziako Unibertsitateko Didaktika eta eskola-antolaketa irakaslea; MRPko militantea **Marlucy Alves Paraiso** Minas Geraiseko Unibertsitate Federala (Brasil)	**Itziar Caballero** CEAR-Euskadi	9
	2. GL. Eraldaketa lortzeko adierazpena		
	Dinamizazioa	**Idazkaritza**	**Gela**
LT3	**Pablo Navarro** ZEMOS 98	**Lidia Ucher** Communication for Social Change	2
LT4	**Ángeles Díez** Soziologian eta Zientzia Politikoetan doktorea, Madrilgo Komplutense Unibertsitateko irakaslea (UCM)	**Federico Abreu** Aholkulari	3
	3. GL. Botere-harremanak kritikoki berraztertzea		
	Dinamizazioa	**Idazkaritza**	**Gela**
LT5	**Natalia Navarro** Generoan eta garapenean kontsultore	**Sergio Belda** INGENIO Institutuko ikerlaria -CSIC-UPV	7
LT6	**Jethro Pettit** Boterea eta Herriko Politika izeneko taldea. IDS. Sussex-eko Unibertsitatea.	**María Viadero** Mugarik Gabe	5
	4. GL.Prozesuak aztertzea		
	Dinamizazioa	**Idazkaritza**	**Gela**
LT7	**Ester Canarias** Iniciativas de Desarrollo y Cooperación	**Fernando Altamira** Iniciativas de Desarrollo y Cooperación	4
LT8	**Oscar Jara** Red Alforja eta CEEAL	**Neus Garriga** Entrepueblos elkartea	1

11:30 - 12:00 Atsedena-kafea

12:00 - 14:00 Gai-lerroei buruzko (GL) aldibereko Lan-taldeak (LT) (Jarraipena)

14:00 - 15:30 Bazkaria

Ostirala, urriaren 10a

Arratzaldez

15:30 - 17:30 Aldibereko lan-esparruak[1]

Tailerrak	Proiektuen Laborategia	Monografikoak
1. Aterrizando "Los deseos olvidados". La perspectiva de género y la diversidad sexual. **Nahia Taldea** 1. aretoa	1. Experiencias de coeducación en Guatemala y Euskadi. **Carolina del Río eta Zigor Uribe-etxebarria.** Alboan 6. aretoa	1. Defensa de la Educación pública (I). **Albert Sansano,** Hezkuntzaren Mundu Foroko Nazioarteko Batzordeko idazkaritza exekutiboa eta Mª Ángeles Llorente, MRPko plataforma 8. aretoa
2. El trabajo en equipo no patriarcal Herramienta de cambio hacia organizaciones con una apuesta feminista de transformación social. **María Viadero.** Mugarik Gabe 2. aretoa		
3. Aprendizaje informal para la construcción de ciudadanía en las relaciones de solidaridad internacional. **Sergio Belda eta Alejandra Boni.** UPV 3. aretoa		
4. Sistematización y 15M, aliadas para el aprendizaje. **Esther Canarias.** Iniciativas de Cooperación y Desarrollo 4. aretoa	2. Euskadi/Amazonía. Sociedades interculturales y plurilingües. Educación inclusiva. **Goreti Orbea, Joseba Arregi eta Juanjo Celorio.** UPV/EHU 7. aretoa	2. Tratado Transatlántico de Comercio e Inversiones (TTIP). Impacto en las políticas culturales y educativas (II) **Concha García Herrero.** Ecologistas en Acción 9. aretoa
5. PRESSPLAY! Una pedagogía de la visión para la cultura audiovisual digital. **Andrea Aisa Vega.** Espacio REDO 10. aretoa		
6. Modelos de resistencia. Desobediencia civil. **Gabriela Serra.** Entrepueblos elkartea eta Centre d'Estudis per la Pau JM Delàs 5. aretoa		

1 Partaideek izena emateko fitxan hautatutakoaren arabera banatu da espazioa. Lehentasun ordena ahalik eta gehien errespetatzen saiatu gara, baina batzuetan ezinezkoa izan da. Arren eskatzen diogu partaide bakoitzari esleitu zaion espaziora joateko (tailerrera, proiektuen laborategira edo monografikora.

Ostirala, urriaren 10a

17:30 - 18:00 Atsedena

18:00 - 20:30 Mahai ingurua (Fco. de Vitoria aretoa)

Educación, movilización y cambio social. Indignad@s y en marcha: ganar es posible

Hizlaria: **Esther Vivas**

Mugimendu sozialetako eta nekazaritza eta elikadura politiketako ikertzailea

Escuela pública, movimientos sociales y educación transformadora: restricciones y desbordamientos

Hizlaria: **José Emiliano Ibáñez**

Bigarren Hezkuntzako Irakaslea eta Gaztela eta Leongo "Concejo Educativo MRP"

Moderatzailea: **Gorka Andraka**
Kazetaria.
Mar de Fueguitos
izeneko irrati-saioaren koordinatzailea

Larunbata, urriaren 11a

Goizez

09:30 - 11:30 Gai-lerroei buruzko (GL) aldibereko Lan-taldeak (LT) (Jarraipena)

11:30 - 12:00 Atsedena-kafea

12:00 - 14:00 Gai-lerroei buruzko (GL) aldibereko Lan-taldeak (LT) (Jarraipena)

14:00 - 15:30 Bazkaria

Arratsaldez

15:30 - 17:30 Aldibereko lan-esparruak

Tailerrak	Proiektuen Laborategia	Monografikoak
1. Construyendo(nos) a pasos. Caminos hacia una pedagogía de la deriva. **Mar Estrela/Jaume Martínez Bonafé.** UV. **Eva Marichalar/Jordi Lafon.** UVIC-UCC. 5. aretoa	1. Futuros maestros, sujetos políticos para el cambio social: Banco de buenas prácticas educativas. **Almudena Buciega eta Jordi Giner.** Florida Universitaria 6. aretoa	1. Defensa de la Educación pública (II). **Albert Sansano,** Hezkuntzaren Mundu Foroko Nazioarteko Batzordeko idazkaritza exekutiboa eta **Mª Ángeles Llorente,** MRPko plataforma 8. aretoa
2. Empoderarme(te)(nos). La permacultura social como herramienta para la educación emancipadora. **David González eta Lorena Fernández.** Iraun Permakultura 2. aretoa		
3. Transformación social a través de la expresión artístico-contracultural. **Arketipa** 3. aretoa		
4. Teatro social como herramienta de intervención, incidencia y educación. **Ricardo Bámaca eta Jule García.** Teatro en Vías de Desarrollo 4. aretoa	2. Movimiento por la Educación para la ciudadanía global. **Oxfam, Intermon, Entreculturas, Alboan eta Intered** 7. aretoa	2. Tratado Transatlántico de Comercio e Inversiones (TTIP). Impacto en las políticas culturales y educativas (II) **Berta Iglesias.** Bigarren hezkuntzako irakaslea. Ecologistas en Acción 9. aretoa
5. Campañas de denuncia en redes sociales y mapeo de resultados. **Lidia Ucher.** Communication for Social Change 1. aretoa		

17:30 - 18:00 Atsedena

18:00 - 20:00 Osoko bilkura. Ondorioak eta etorkizunerako lerroak (Fco. de Vitoria aretoa)

Gai-lerroei buruzko Lan-taldeko Konklusioak.

Eztabaida eta ekarpenak.

Hizlaria: **Gema Celorio.** Hegoa

programa

Biltzar honetarako planteatu dugun egiturak bertaratuko diren guztien parte hartzea ahalik eta gehien erraztu nahi du, egungo egoeraren ikuspegi kritikoa eta ekintza pedagogiko eraldatzaileak bultza ahal izateko estrategiak lankidetzaren eta denon ekarpenaren emaitza izan daitezen.

Horretarako, zenbait espazio eta lanerako formula desberdin ditugu. Jarraian emango dizuegu horien guztien berri.

Osokoak. Partaide talde osoaren baterako espazioak dira. Osoko hauek erabiliko ditugu ostegun eta ostiral arratsaldeetarako programatutako hitzaldietarako eta Lerro Tematikoei buruzko lantaldeen ondorioen berri emateko. Bietan ere, eztabaidarako eta ekarpenetarako denbora egongo da.

Lantaldeak. Lerro Tematikoak (LT) eztabaidatzeko taldeak dira:

1. Subjektu politikoaren eraikuntza
2. Gizarte eraldaketarako komunikazioa
3. Botere erlazioen eztabaida
4. Prozesuen azterketa

Bi Lantalde ezarri dira LT bakoitzean eta ostiral eta larunbat goizean funtzionatuko dute. Partaideak batean edo bestean esleitzeko, izena ematean bakoitzak definitutako lehentasunak izan dira kontuan -ahal den guztietan, Lantalde bakoitzean gehieneko kopuru bat baitago eta orekatuak izatea nahi zen- Pertsona bakoitza esleitutako Lantaldean egongo da saio guztietan. Lantalde bakoitzak gauzak errazteko pertsona bat izango du eta proposatutako edukiak aurkezteaz gain, eztabaida dinamizatuko du pertsona honek. Beste batek, ondorioak bilduko ditu eta taldeak planteatutako elementu garrantzitsuak azpimarratuko ditu. Bi hauek Batzorde Antolatzailearekin koordinazioan arituko dira. Espazio hauetako lanaren ondorioak eta lerro estrategikoak atera nahi dira horren bidez, larunbat arratsaldean egingo den osokora eraman ahal izateko.

Ostiral eta larunbat arratsaldeetan laneko espazio desberdinak egongo dira aldi berean. Aurrekoan bezala, espazio bat edo bestea esleitzeko partaideen lehentasunak izan dira kontuan:

Tailerrak. Trebatzeko tailerrak izango dira eta proposamen metodologikoak eta hezkuntza tresnak oinarri hartuta egingo da lana. 2 lagunek dinamizatuko dituzte tailer hauek, eta tailerren garapena gidatuko dute dinamikak, baliabideak eta estrategia parte hartzaileak erabiliaz. Tailer bakoitzak lansaio bakarra du. Programan proposatutako tailerrik gehienak autokudeatutakoak dira, 2014 hasieran irekita izan genuen deialdian aurkeztutakoak. Batzorde Antolatzaileak aukeratu zituen programan dauden tailerrak, batez ere Lantaldeekin bat zetozen ikusita.

Monografikoak. Espazio tematikoak dira. Bi arazo edo gai aukeratu ditu Batzorde Antolatzaileak lantzeko espazio propioa izateko adinako garrantzia zutela uste zuelako:

1. Heziketa publikoaren defentsa.
2. Kultur politikak. Merkataritza Askeko Tratatuak eta merkantilizazio estrategiak.

Monografiko bakoitzak bi lansaio ditu eta taldea egonkorra da, beraz, gai bakoitza sakon aztertu daiteke eta eztabaidatu ere bai. Dinamizatzaile bat eta kontatzaile bat izango dira.

Proiektuen laborategia. Proiektuen laborategian pertsonen eta erakundeen arteko harremanerako espazio bat eskaini nahi dugu, elkar babesteko edo etorkizunean lanean batera aritzeko aukera izan dezaketela uste badute. Proiektuen 4 laborategi ditugu, bi ostiraletan eta bi larunbatetan. Bakoitzean jada abian jarri diren edo jartzera doazen ekimenak aurkeztuko dira, babesa lortzeko edo taldeen artean mota bateko edo besteko enReDoa lortzeko.

Komunikazioak. Biltzar hau parte hartzailea eta eztabaidarako tokia izatea nahi dugunez, topaketa egunetan komunikazioak ahoz aurkezteko espaziorik ez dugu jarri. Baina Lerro Tematikoei lotutako komunikazioak onartu ditugu, Batzorde Antolatzailearen iritziz interesgarriak direlako. Materialen karpetan daude komunikazioen laburpenak. Komunikazioak

formatu elektronikoan daude osorik eta eskura daude nahiz biltzarreko webgunean www.congresoed.org/wp-content/uploads/2013/09/05Comunicaciones.pdf nahiz Liburutegi Digitalean http://biblioteca.hegoa.ehu.es/

Aktak. Garapenerako Hezkuntzaren IV. Biltzarra amaitzen denean, argitalpen elektroniko bat egingo da ondorioekin.

Genero arloko oharra. Gure konpromiso feministaren dela eta, parte hartzeek eta lanerako edukiek duten ikuspegia ez androzentrikoa izaten saiatu gara eta genero ikuspegia sartzen re saiatu gara bai azterketan bai hezkuntza proposamenetan. Gainera, Biltzarreko lanerako espazio guztietan genero arloko oharrak egiteko arduradun bat egongo da, parte hartzea, praktika eta hitzaldiak berdintasunera bideratutakoak diren ebaluatu ahal izateko.

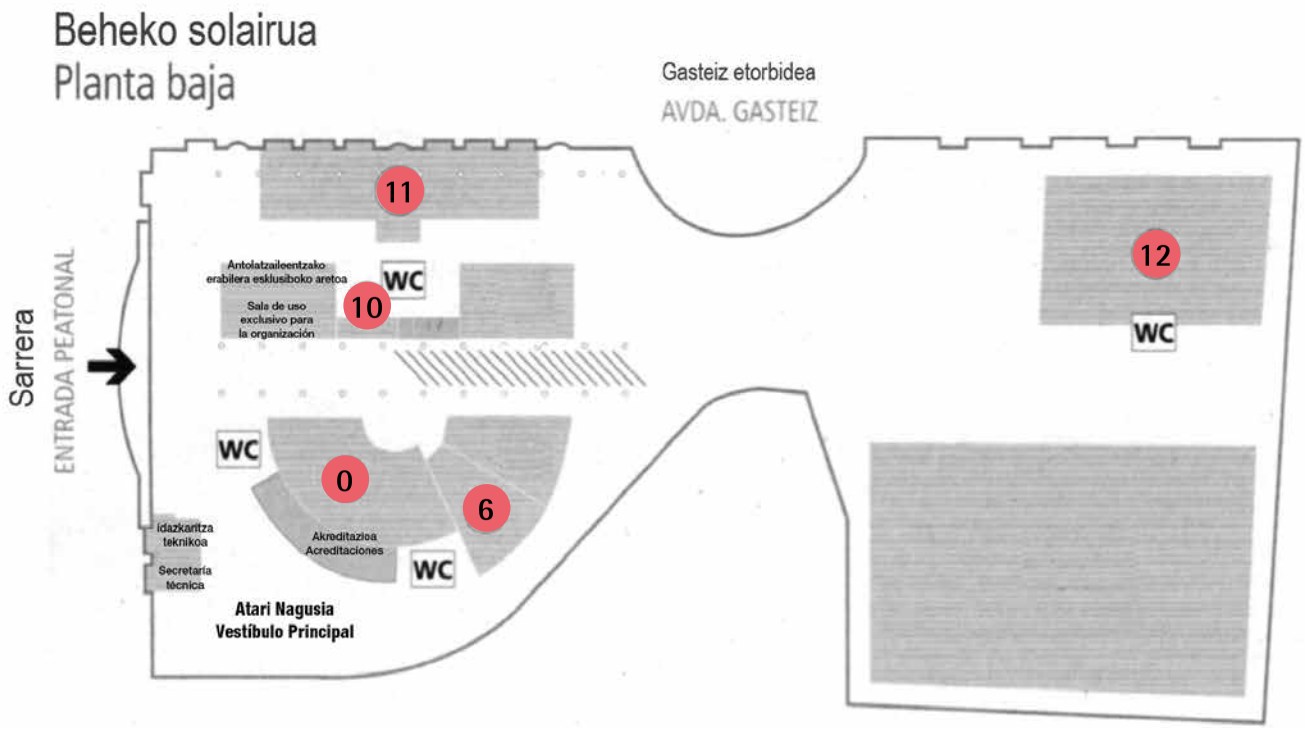

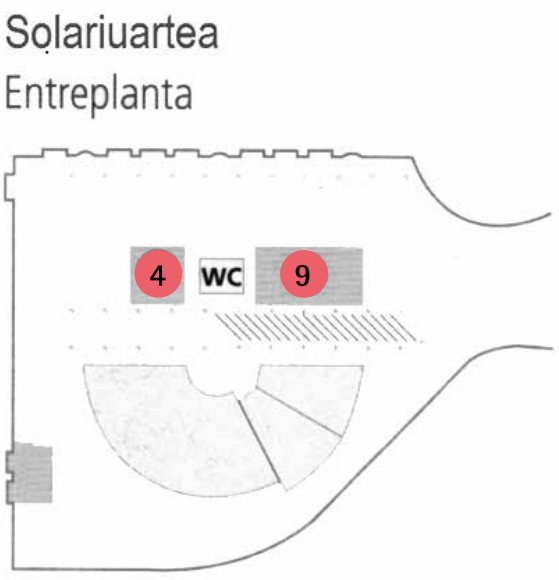

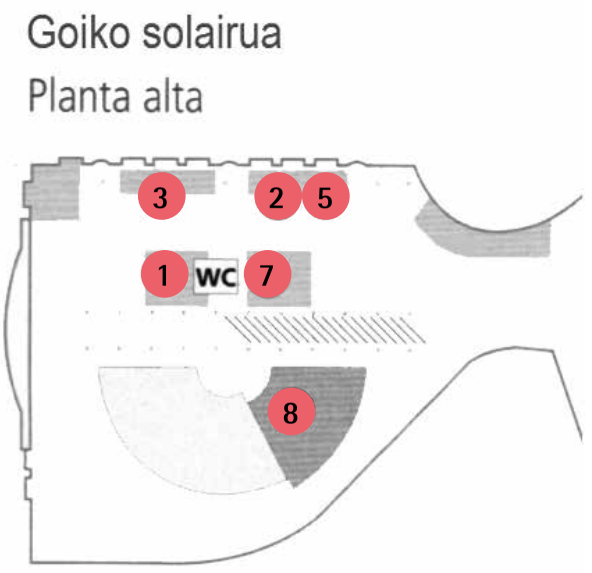

Guneak / Espacios

Lan-aretoak / Salas de trabajo

Sala 0 aretoa. Auditorio Fco. De Vitoria.
Beheko solairua (Solairuartean sarrera)
Planta baja (acceso entreplanta

Sala 1. aretoa Zabalgana. Goiko solairua / Planta alta
Sala 2. aretoa Hechicera 1. Goiko solairua / Planta alta
Sala 3. aretoa Sorginetxe. Goiko solairua / Planta alta
Sala 4. aretoa Prado. Solairuarte / Entreplanta
Sala 5. aretoa Hechicera 2. Goiko solairua / Planta alta
Sala 6. aretoa Micaela Portilla. Beheko solairua / Planta baja
Sala 7. aretoa Salburua. Goiko solairua / Planta alta
Sala 8. aretoa Gasteiz. Goiko solairua / Planta alta
Sala 9. aretoa La Florida. Solairuarte / Entreplanta
Sala 10. aretoa Business corner. Beheko solairua / Planta baja

Atsedena-Kafea / Pausa-Café

Sala 11. aretoa Mirador Avenida. Beheko solairua / Planta baja

Bazkariak / Comidas

Sala 12. aretoa Green capital. Beheko solairua / Planta baja

L. G. • D. L.: VI-602/14